

Makói Független Ujság

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak helyben, házhoz hordva:
Félévre 3 kor. 50 fill. | Egy hónap 60 fill.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:
Dr. Kiss Pál. Telefon-száma: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7., telefon-szám: 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDEKEN:
Egész évre 14 korona. | Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 .. | Egy hónap 1 .. 20

Uj helyiségünk!

A „Makói Független Ujság“ nyomdahelyisége, szerkesztősége és kiadóhivatala június eiseje óta az Ott Károly-féle üzlet átellenében, (a sörccsarnok házában) Széchenyi-tér 2. szám alatt van.

Háboru előtt?

Makó, július 2.

Neki lendültek a visító és rikoltozó hangok a háborura uszítanak. Meg van az ürügy: meg kell bosszulni a trónörökös-pár erőszakos halálát. Büntető hadjáratot kell vezetnünk — Szerbia ellen.

Hadidicsőségre szomjazó s előmenetelre vágyó katonatisztek, pénzéhes hadseregazállítók verik a lóborzót: tel a nagy, a bosszúálló Balkán-háborura!

Ugy mondják, hogy polgári foglalkozású tartalékos tisztek ezrei tűzik ki a harcba szállás szent lobogóját s még ha a hadvezérek nem is akarnák, tartalékos tiszteink sodorják már napok mulva magukkal az egész magyar népet a belgrádi büntések elpusztítására!

Nem, mi nem akarunk háboruba menni! Lelkünk minden erejével tiltakozunk a háboru ellen. Sem az érzésünk, sem a gondolkodásunk nem készült arra, hogy csatasorba álljunk és duló, öldöklő harcok részesei legyünk.

A huszadik század fiai vagyunk, emberiesen érső s gondolkodó emberek. A vérbosszu korszakán már régen túl vagyunk, már nem tudjuk érteni azt a régi jelszót, a mely fogért fogat kiáltott s a vér ömlésének láttán még több vért kívánt.

A háboru nem a bűnösök büntetése, hanem inkább az ártatlanok nehéz szenvedése.

Főbenjáró büntett, amely legyilkolta Boszniaiban a trónörökös-párt. Szó sincs arról, hogy büntetés ne érje a bűn elkövetőt. De bármilyen nagy is a lojalitásunk, amely

nemcsak emberölést, hanem az uralkodóház tagjának a meggyilkolását is láthatja ebben a büntetben: ez még sem ok arra, hogy most már ezreket avagy éppen százazreket kelljen — legyilkolnunk azért, hogy e gyilkosságot megbosszujuk.

Büntetőtörvények szabják meg modern államban a büntettek büntetését. Annak az államnak a büntetőtörvényei, ahol elköveték az illető büntetést.

Boszniaiban, ha még nem is modern állam, szintén van már modern törvénykönyv, amelyből a mostani esetre is olvasni lehet. A magyar-osztrák monarchia felelős azért, hogy ennek a modern törvénykönyvnek a rendelkezései nyerjenek most is alkalmazást.

De háboruba, vágóhídra vinni a népeket még akkor sem szabad, ha a merénylők cinkostársai többben is volnának s ha a cinkostársak patronusai Szerbiában nagy urak volnának.

Legyen megtorlás, amint lenni is kell. De más legyen az, ne véres háboru. A diplomácia találjon más módot, mert a megtorlásnak vannak más módjai.

Rettegetes időket élünk véres háboru nélkül is. Három-négy éve már, hogy a vértelen háboru borzalmaival viseljük. Alkotmányunk teljesen szétlúva és gazdaságilag már egészen clerótlennedve vergődik, kínlódik az egész magyar nemzet.

Rémít még csak elgondolnunk is, mit hoz reánk egy véres háboru! Rettegetes Golgotájárást s szenvedések valamennyi — kínját.

Ne vérbosszura tűzeljük magunkat, hanem míg egyrészt a megtorlás egyéb módjait okosan s ügyesen végrehajtsuk, másrészt vonjuk le e rémes tragédia minden tanulságát! Különösen vonják le azok, akik nemzetek sorsát intézni hivatva!

kp.

— Gerliczy Ferenc báró meghalt. Hetek óta tarló súlyos betegsége után tegnap délután meghalt a szomszédos Deszken Gerliczy Ferenc báró, a szegedi első kerület országgyűlési képviselője.

Borzalmas leleplezés a szerajevói gyilkosság ügyében.

A leleplezett szerb felbujtók.

A merénylők vallomása. — Az ügyészek nyilatkozata. — Belgrádban bérelték fel a merénylőket. — A gyilkos multja. — A merénylők büntársa. — Mindenütt orgyilkosok voltak.

Háboru felé

A „Makói Független Ujság“ ma este rendkívüli híradásban számolt be arról a hallatlan gaztettről, a mely borzalmas világításban tünteti fel a szerajevói tragédiát. Teljes világosság derült a gaztettre, melynek szörnyűséges bonyodalmai kiszámíthatatlanok. Borzalom kimondani, de úgy áll a helyzet, hogy háborusak a kilátások. Mai értesülésünk a következők:

A leleplezett felbujtók.

A vizsgálat, amely a trónörökös-pár ellen elkövetett merénylet dolgában folyik, ma halhatatlanul szenzációs eredményre vezetett. Kétségtelen hiteles adatok alapján megállapították, hogy a merénylet összeesküvés eredménye s hogy a felbujtó egy szerb katonatiszt, Pribicevics Milán őrnagy, a hírhedt Pribicevics testvérek egyike s testvérének, Pribicevics Valér horvát képviselőnek, főrésze volt a merénylet elkészítésében.

Pribicevics Valér neve még a horvát felségárulási perből ismeretes. Ekkor a bíróság hosszabb börtönbüntetésre ítélte, ezt azonban nem töltötte ki, mert a király megkegyelmezett neki. Kétségtelenül megállapították azt is, hogy az a hat komitács-bomba, amelylyel a merénylők dolgoztak, a kragujeváci katonai arzenálban készült.

Az a feltevés tehát, amelyből a vizsgálat kiindult, hogy merényletet szerb földön készítettek elő, teljesen igaznak bizonyult. Ausztria és Magyarország trónörökösét és a feleségét gyilkolta meg.

A merénylők vallomása.

Cabrinoics, aki eddig konokul hallgatott a merénylet értelmi szerzőiről, vallomásaiban csak annyit mondott, hogy neki eltökélt szándéka volt a trónörökösöt meggyilkolni. A börtön azonban megszóllaltatta és szerdán éjszaka a vizsgálóbíró elé akart menni. Midőn kivánságát teljesítették, ott részletes vallomást tett.

A másik merénylő, Princíp is belátta, hogy helyzetén tagadással nem változtat, ő is vallomástételre jelentkezett. Az igazságot azonban annyira megviselték, hogy az éjszaka folyamán nem tudta elmondani vallomását, hanem megígérte, hogy csütörtökön mondja el.

Kijelentette, hogy nem lesz tekintettel senkire sem, leleplezi büntársaikat s a rendőrség kezére adja az összeesküvők névsorát. Csupán annyit kért, hogy szerdán éjjel hagyják pihenni.

— Az én életem már egy fatalkát sem ér, — mondta az elkészedett merénylő, — azt akarom, hogy a másé se érjen többet.

Cabrinoics, aki az első merény-

Junius havában nyitom meg saját házában (Deák Ferenc-utca 1. szám alatt)

Csanádvármegyében a legrégebb és mégis legmodernebb női divatáruházamat.

Egyszersmind tisztelettel értesitem Makó város és vidéke nagyérdemű közönségét, hogy divatáruházamat a legújabb női divat-cikkekkel, valamint a legmegbízhatóbb fehérnemű-árukkal szereitem fel.

Urbán István, kézmű- és divatáru kereskedő.

letet elkövette, a rendőrségen mostani vallomásaiban beismerte, hogy Belgrádban bízták meg a merénylővel.

Június 27-én, szombaton a három merénylő találkozott egymással. A trónörökös akkor már vizsztatért a hadgyakorlatról, ahol a merénylők nem követhették volna el tettüket, mert Ferenc Ferdinánd állandóan a katonaság között volt és nem férhettek volna hozzá. Szombaton megállapították, hogy vasárnap ismét találkoznak és ekkor majd szétoszlik egymás között a bombákat.

A találkozás vasárnap reggel tíz órakor a Csumuria-utcában, Vlenic Gyuro cukrászüzletében meg is történt. Princip itt mindegyik társának adott egy-egy bombát és kijelentette, hogy meg kell halni Ferenc Ferdinándnak.

Az ügyészek nyilatkozata.

A vizsgálat most már rendes mederben halad. Hét vizsgálóbíró vezeti a vizsgálatot.

Egy lép munkatársának sikerült beszélni Schöffler vizsgálóbíróval és Cwara királyi ügyessel, akik csak ma látták elérkezettnek az időt arra, hogy nyilatkozzanak a vizsgálat eredményéről.

Schöffler vizsgálóbíró a következőket mondta:

— Sajnos, még mindig nem vagyok abban a helyzetben, hogy a vizsgálat egész eredményét és eddigi adatait nyilvánosságra hozzam. Még néhány napig kihallgatásokat kell folytatnom és addig, amíg ezek be nem fejeződnek, sem egyik, sem másik részletéről nem nyilatkozhatom, mert könnyen megtörténhetne, hogy ezzel a nyomozást bűntudatunk meg és azok, akik a nyomozás során esetleg bírót eljárás alá kerülnek, egérutát nyerhetnek. Mindezt elégedjék meg egyelőre annyival, hogy a vizsgálat egész biztosan helyes nyomon halad és már igen rövid idő múlva az egész merénylőnek előzményeit és jellegét ki fogjuk deríteni.

Cwara királyi ügyész már ennél tovább ment és a következőket mondta:

— Egészen bizonyos, hogy a merénylőt jól szervezett összeesküvés műve volt. Az összeesküvés számai — amint már eddig is nyilvánosságra került — Belgrádba vezetnek és most már kétségtelenül látszik, hogy a tulzó szláv propaganda szolgáltatja az anyagi eszközöket is ahhoz, hogy a merénylők a tervet végrehajthassák.

Arra a kérdésre, hogy kiket tartóztattak le eddig, a királyi ügyész csak ennyit válaszolt:

— Eddig tizenegy embert tartóztattunk le és valószínű, hogy mind a tizenegyetek része volt az összeesküvésben.

Belgrádban bérlelték fel a merénylőket.

A merénylőket ügyében folyó vizsgálat részleteit természetesen szigorúan titokban tartják. A vizsgálat már addig is kiderítette, hogy Gabrinovicsot és Principet Belgrádban egy Ciganovic Mibo nevű komitási bérlet fel a gyilkosságra és ő látta el őket bombákkal és browning pisztolyokkal.

Princip azt vallotta, hogy merénylőletét eredetileg Trancinban, a hadgyakorlat vezetőségének főhadiszállásán akarta elkövetni, de a katonaság annyira elzárta a közönséget a hadgyakorlatoktól, hogy a tervet eljuttatta.

Több letartóztatott emberre nézve eddig csak annyit sikerült megállapítani, hogy Cabrinovics-csal és Princippel személyes érintkezésben állítottak.

A gyilkos multja.

A szerajevói rendőrség a vizsgálat során megállapította, hogy Princip másfél évvel ezelőt a balkán háború ideje alatt a szerb hadseregbe önkéntesnek akart belépni, de nem vették fel, amire elhagyta Belgrádot. Karácsonykor ismét visszatért oda, folytatta tanulmányait és nagyon sokat érintkezett Cabrinovics-csal.

Nánásy és Kovacsevics budapesti detektívek két évvel ezelőt Szerajevóban razzliát tartottak és akkor Principet igazgatás miatt elfogták, mert ez a monarchiáról becsmérlően nyilatkozott. Előállították, lakásán pedig házkutatást tartottak és százötven könyvet találtak nála, amelyek a Habsburg dinasztiát és a monarchiát gyalázzák.

Ilyen könyv akkoriban nagyon sok szerb házban volt látható, de Principnél százötven darab volt, ami azt bizonyítja, hogy ő volt ezeknek a könyveknek a terjesztője. Ekkor fogva tartották, de végül is bizonyítékok hiányában szabadon kellett bocsátani.

A merénylő zsebében egyébként megmólyozásakor a „Narod” szerajevói szerb lap egyik példányát is megtalálták, amelynek első oldala szerb nemzetiszínű keretben van és a rigómezei csata évfordulója alkalmából kitartásra, összetartásra buzdítja a szerbeket, azt mondván, hogy eljön még az ideje annak is, amikor Szerbia nagy és hatalmas lesz.

A merénylők bűntársa.

A letartóztatott emberek között van Spiric Uros tizenhét esztendő szerb tanítóképzőintézetű növendék, akinek kedden kellett volna megkapnia tanítói oklevelét. Ez a Spiric régebbi idő óta barátságban volt Princippel és a merénylőt idején közvetlenül Cabrinovics mellett állott, amikor ez a trónörökös felé hajította a bombát. Ennek a bombának az egyik szilánkjára Spiric Uros combjába fúródott és a diákot bevitték a helyi kórházba. A vizsgálat megállapította, hogy Spiricnek is része volt a merénylőt előkészítésében, amire a tanítói jelöltet letartóztatták. Vele együtt letartóztattak egy szerb kereskedőnek a feleségét is, aki az utcán a merénylőt elkövetése után ezt kiáltotta:

— Lesz még majd egyéb is! Most jön Péter király és rendet teremti!

Mindenütt orgyilkosok voltak.

A trónörököshöz közel álló személyiségek, akik ma visszaérkeztek Szerajevóból, azt beszélik, hogy egész Bosznia egy csapda volt, amelyben a trónörökösnek föltétlenül el kellett pusztulnia. Még egész sereg merénylőket terveztek ellene.

Fél egy órakor, a trónörökös visszatérése után dejeuner lett volna a konyhában. A terített asztal alatt két bombát találtak, melyek óraművel voltak ellátva és ugyan-csak abban a szobában még egy bombát találtak a kályhacsőben. Ez a bomba is óraszerkezettel működött. Hirdzésben egy asszonytól két bombát találtak.

Háboru felé.

Tegnap megjelent a külügyi-

niszteriumban Jovanovics Jovan szerb követ és jegyzékben tudatta, hogy a szerb kormány saját hatáskörében intézkedéseket fog tenni, hogy esetleg terroriztikus merényletek előkészítését, amelyek magas személyek ellen irányulhatnak megakadályozza. Illetékes forrásból közlik velünk, hogy a szerb kormánynak ez a kijelentése nem kielégítő.

— Szerbia és a nagy szerb agitáció a monarchia eddigi béketűrését gyengeségnek, jóakaró passzivitását félelemnek tartja. Ez most bebizonyosodott. Ebben a tényben rejlik a veszedelem. Ezen kell változtatni. Ha a további veszedelemnek gátat akarunk vetni, — mondják mértékadó helyeken — meg kell mutatni, még pedig a balkáni elmék számára érthető módon, hogy Ausztria-Magyarország nem olyan gyenge, mint Belgrádban hiszik és nem fél a „világhírű szerb tüzérsgéptől” ss.

— Ezt követeli a monarchia békepolitikája és a monarchia jövője egyaránt. E követelménynek meg kell felelni mindenáron. A monarchia diplomáciája kiméletelesen fog fellépni és azon fog igyekezni, hogy a békés diplomácia minden eszközének felhasználásával oldja meg a kétségtelenül súlyos kérdést. Ha ezek az eszközök nem mutatkoznak célravezetőeknek, ezáltal a súlyos elhatározástól sem fog visszaradni. Egy dolog bizonyos: ha eddig általános európai nézet volt, hogy Ferenc József király nem enged többé háborút, esetleg bekövetkezhettek olyan események, melyek az általános európai felfogást csattanóan meg fogják változtatni.

Makó pénzügyi helyzete.

(Válasz egy cikkre.)

Ezen a címen egyik makói napi lap a város súlyos anyagi helyzetével foglalkozik és aggódva tekint a jövőbe, hogy mi lesz most már, amikor a város kölcsön vette és felhasználta összes felhasználható alapjait. Szó sincs róla, nagy baj, hogy nincs pénz a sürgős beruházásokra, de azért a helyzet mégsem olyan kétségbeesítő, amilyennek a kérdéses lap azt festi. Szinte rosszalja, legalább a cikk tendenciájáról arra lehet következtetni, hogy a város az alapokat elköltötte. Dehát a város másként nem tehetett. A leghelyesebben járt el az alapok kölcsönvételével, amely természetesen csak ideiglenes jellegű lehet. A képviselőtestület hasznos és szükséges beruházásokat eszközölt, a melyek között legfontosabb a temetőkhöz vezető utak kikövezése, az új aszfaltjárda lefektetése és négy új iskola építése.

Mindezekre a városnak pénze nem lévén, elkerülhetetlen volt kölcsön felvétele. A beruházási költségeket a képviselőtestület hosszabb lejáratu kölcsönből óhajtott fedezni, mert ezek oly tetemes összeget tettek ki, hogy képtelenség lett volna azal egy évi költségvetést megterhelni. A beruházásoknak a jövőre nemzedék is hasznát veszi, kell tehát, hogy azok költségeihez is hozzájáruljon. Ennek egyedüli módja a hosszúlejáratu kölcsön szerzése és az évi törlesztési részletek nem rónak elvisekelhetetlen terhet a közönségre. Igen, de a pénzügyi mai helyzete

mellett ugyszólván teljes lehetetlenség nagyobb kölcsönt beszerezni. Módot kellett tehát keresni arra, miként és miből lehet fedezni a város beruházási költségeit. Egyelőre legalkalmasabbnak látszott az a megoldás, hogy addig is, míg a pénzügyi meglavulásával nagyobb összegű kölcsön lesz felvehető, igénybe veszi a város a felhasználható alapokat. És ez az egyedüli helyes megoldás.

Szerencsésnek mondható Makó város azért, mert az alapok összege közel nyolcszáz ezer koronát felel meg az ebből az ideiglenes kölcsönvétel eszközölhető is volt. A város fizet ezen kölcsönök után olyan kamatot, mint a mennyit a takarékok fizetnek a városi betétek után és nincs abban a kényszerhelyzetben, hogy drága bankkölcsönt vegyen igénybe.

A cikk keretében az is olvasható, hogy a pénzügyi krízis egyetlen egy városban sem éreztette úgy a hatását, mint nálunk. Hát ez nem így áll. A fentiek szerint a halaszthatatlan beruházásokra szükséges összeghez aránylag olcsón jutott a város és addig, míg a helyzet teljesen megjavul, fizeti a kölcsönvett alapok után a kamatokat.

Hogy sürgősen létesítendő intézményeink vannak, az bizonyos. Nincs azonban pénzünk és ma ott áll a város, hogy ezeket az intézményeket egyelőre nem létesítheti. És ez nemcsak nálunk van így, hanem más városban is. Alig van város, ahol költségesebb intézményeket létesítenének, mert a pénzügyi ezek létrehozását megakadályozza. Egyelőre tehát várni kell, mert a kormány közvetítésével esetleg felvehető kölcsön is tulontul drága.

A polgári leányiskola kibővítése és esetleg újráépítése azonban tényleg elodázhatalan, tovább nem halasztható. Dehát erre sincs pénz. Leghelyesebb lenne, ha a város a kiépítést tényleg végre akarja hajtani, felirni a kormányhoz és kérelmezni annak hozzájárulását, ahhoz, hogy engedje meg ideiglenesen a város kezelésében levő alapítványok kölcsönvételét.

Ezek összege megközelíti a százezer koronát és amennyiben az alapító levelek szerint lehetséges, kellő biztosíték mellett kölcsönvehetőek lennének az alapítványok is.

A város vezetőségének tényleg sok fejtörést okoz az új intézmények létesítéséhez szükséges összegek elintézése, ami ugyszólván teljes lehetetlenség.

Leghelyesebb lenne egyelőre az intézmények létesítését amennyire lehet elhalasztani. Ezt teszi más városok is. Ezt teszi maga az állam is. Várunk kell a pénzügyi javulására, amikor a város nagyobb összegű kölcsönt szerezhet, hogy abból hasznos és szükséges intézményeket létesítsen.

... u.

.....
H A CSINOS KIVITELŰ NYOMTATVÁNYT AKAR, UGY RENDELJE MEG A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG NYOMDÁJÁBAN.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Julius 3. péntek. Róm. kath. Heliodor. Protestáns Heliodor Görög orosz junius 20. Metód pk. Nap kel 4 óra 8 perckor, nyugszik 7 óra 59 perckor.

Időjárás. Meleg és tulnyomóan száraz idő várható. Sürögnyprognózis: Meleg, száraz. Hőmérséklet: 24-8. C.

A szinügyppártoló egyesület és a város. Ismeretes, hogy Makó városa a Hollóay Kornélia színház kezelését továbbra is a szinügyppártoló egyesület kezelésében hagyta meg és csak azt költötte ki, hogy az egyesületben a város magát a jövőben két taggal képviseltesse és ennek megfelelőleg kérte a szinügyppártoló egyesület alapszabályainak módosítását. Az alapszabályokat a város óhajának megfelelőleg módosították is, de azt a városnak eddigéig még nem küldötték meg, miért is a városi tanács mai üléséből kifolyólag állírt a megyéhez a szinügyppártoló egyesület alapszabályainak megküldése iránt, hogy a város az egyesületbe kiküldendő két tagot megválasszathassa.

Két lemondás. Makó város rendőrhatalmáig a mai nap folyamán két lemondás történt. Lemondott állásáról Lázár Jenő díjnok és lemondott Gubinyi Mátyás közrendőr is.

A régi vágóhid festése. A főúti hatóság már régen köteletségévé látta Makó városának, hogy az egészségügyi törvényeknek meg nem felelő vágóhid helyett újat építsen. Makó város a főúti hatóság követelményeinek mindegyikét nem tudott megfelelni. A miniszter hónapokkal ezelőtti rendelkezését adta ki, hogy a vágóhidat belülről mindentől fehér festékkel kell bevonni. E rendelkezés teljesítéséről a város már nem térhetett ki, miért is a városi tanács a vágóhid festését ma 960 korona költség erejéig Oláh Gyula festőre bízta.

Magyarbányegyesi dohánytulajok. A múlt évben fölgnyújtották Hasz Antal magyarbányegyesi nagybirtokos dohánypajtiját. A nyomozás megállapította, hogy a gyújtogatást Sütő József uradalmi cselész követte el, azért meri nagymennyiségű dohányt lopott és félt, hogy rájönnek a lopásra. Gyújtogatás miatt nemrég a szegedi esküdőbiróság öt évi fegyházra ítélte Sütőt. Ezt megelőzőleg pedig hat hónapi börtönrre ítélték, mert az uradalom pézszekrényét fölörte és abból nagyobb összeg pénzét lopott el. Tegnap délelőtti harminckeltem magával vitt Sütő a vádlottak padján. Sütő és Nagy Flórián dohánykereskedés az uradalom rovására elkövetett folytatólagos lopással, a többiek pedig kisebb lopással és orgazdsággal voltak vádolva. Az ügyet a törvényszék Póksay-tanácsa tárgyalta. A vádhatóságot Declava Dónes királyi ügyész képviselte. A vádlottakat Lipkay Kálmán, Kálmán Oszkár és Hajnal István védtek, a főmagánvádló képviselésében Pártos Simon jelent meg. A törvényszék büntönek találta a vádlottakat hét kivételével, amelyek azembelen az ügyész elejtette a vádat. Sütő Józsefet két évi fegyházra, Nagy Flóriánt egy évi börtönrre, a többieket egy hónap-

lól egy évig terjedő fegyházra ítélték.

A város jövedelme. Makó város fogyasztási adóhivatalánál a legutóbbi 10 nap alatt 2518 K 9 fillér jövedelem folyt be, melyet ma utaltak be a város közpénztárába.

IRODALOM.

Az újjáalakult „Magyarország”, a magyar uri családoknak minden tekintetben kedves szívesen látott lapja, kielégíti mindazt a várakozást, amelyet a közönség manapság a leg gazdagabb tartalmu a legjobban és legélénkebben megírt napilappal szemben csak támaszthat. A „Magyarország” a függetlenségi és demokratikus politika vezérlő orgánuma. Károlyi Mihály gróf, Appony Albert gróf, Battyány Tivadar gróf, Vázsonyi Vilmos, Kemény Árpád báró, Lovászi Márton, Apáthy István, Urmánczy Nándor, Buza Barna s más politikai és publicisztikai kiválóságok írják a „Magyarország” cikkeit, amelyek mindig izgatják a politikai életben és sokszor nemzetközi figyelmet is ébresztenek. Emellett módot nyújt a „Magyarország” arra, hogy a szórakozó, a pihenni vágyó elme is megtalálja a maga részét az újságban. A nagyszabású politikai és irodalmi rész és az aktuális tudósítások és cikkek mellett humoros karcolatokkal, tréfás és humoros versekkel és rajzokkal gazdagodott a lap. Új rovatokat is nyitott, amelyek páratlan gyorsasággal hódították meg a közönséget. Megnyit a vasárnapi mellékleten az „Egészség”-rovat, ehhez csatlakozik a „Szépségápolás” című új fejezet, amelyet a „Magyarország” hölgyközönsége fogad hététről-hétre érdeklődéssel. A „Magyarország” gazdag heti gyermekmelléklete, a „Heted-Hét Ország” egy csapásra a gyermekvilág szívéhez férköztet a Öregapó, a gyermekmelléklet szerkesztője, ezer meg ezer kis unokájának szerez hététről-hétre mind nagyobb gyönyörűségeit. Megnyit a „Vasutas-Világ” című rovat, amely az ország nagy számu vasutasainak szociális előbbrejutását szolgálja körütekintő gondossággal. A szerkesztőség ezenkívül nagy történelmi értékű emlékiratok közlésével is igyekszik lekötöni olvasóinak érdeklődését. Most fejezte be Figyelmezz! ezredes szenzációs memoárjait s júliusban megkezdi a könnigrúzi csata hű leírását, amely a világtörténelmi fontosságú csata egyik résztvevőjének tollal került ki ama jegyzetek alapján, amelyeket az események folyásáról és a hadsereg életéről ott a helyszínen papírra vetett. A szenzációsan érdekes emlékirat firtja a híres ütközet kulisszáit s minden fázisa a közvetlen megfigyelés intenzív fényével világít rá. Az emlékirat közlését július elején kezdi meg a „Magyarország” (VI. Teréz-körnt 22), amelynek előfizetési ára egész évre 32 K, félévre 16 K, negyedévre 8 K, egy óra 2 K 80 fillér.

Hirdetmény.

A makói tehénjárás gazdaság f. évi július hó 5-én vasárnap d. e. 10 órakor a városháza nagytermében

rendkívüli közgyűlést tart.

TÁRGY:

1. A dr. Dózsa Ferenc költségjegyzék ügyében kiküldött bizottság jelentése.
 2. Esetleges indítványok.
- A melyre a tehénjárással bíró tulajdonosokat tisztelettel meghívja

az elnökség.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

72. fejezet.

(496)

Legyőzött Góllát.

Nagyságos uram, engedje meg, hogy négy szem közt vagy legalább csak Derecskey képviselő ur jelenetében beszélhessek önnel. Sziveskedjék kiküldeni a cselédeket, megkötözött, legyőzött ember vagyok, tehát nem tehetek kárt az urakban.

Tarnay kiküldötte a cselédeket.

Nos beszéljen, mondá midőn Derecskeyvel hármán maradtak.

Unokája nem halt meg, folytatá Góllát. Ha nem jelentenek fal, ha eljönnek velem, hová önöket vezetni fogom, Piroskát visszakapják. Ellenkező esetben a legnagyobb kínzás mellett sem vallok semmit.

Az előbb nagyon hősködött ön, jegyezte meg Derecskey, s most már alkuszik! Ez a magavisélet nagyon ellenkezik az előbbi szavaival.

Meggondoltam a dolgot! Jobb volna menekülni, mint gonosztevőknek telt esküm miatt meghalni. Bizzanak bennem az urak, Piroskához viszem önöket, hiszen önöknek ő a legbecesebb, az igazi bűnös holléti tudják, s abból semmi hasznuk sincs, ha engem lessukatnak és önökre tesznek.

Mit szolysz hozzá? kérdé Tarnay Derecskeytől.

Azt mondom, hogy nem hiszek ennek az embernek. Idő akar nyerni, szabadulni kíván s azért tesz nekünk ilyen ajánlatot. Csak küldjön urambátyám a főszolgabíróért, tudnak módot arra, hogy kivallassuk nemcsak őt, de az egész bandát, mely immár hurokra fog kerülni.

A képviselő ur nem bizik bennem. Nem csodálom, hiszen nincs oka engem jó embernek tartani. Biztosítson az öreg nagyságos ur becsüleiszavával arról, hogy az esetben, ha előteremtem az imént történeteket, Derecskey ur vádoló szavait, szóval az egész botrányt félreértésen alapulónak jelent ki és engemet rögtön szabadon ereszt.

Én tartom fogva? kérdé Tarnay csogálkozva. Hiszen az én kastélyom nem köter, cselédeim nem tömőcsztartók. Innen ugyan akkor ugranék meg, mikor kedve tartaná. Nem, nem! Csak vigyék önt a csendőrségre, a főszolgabíró és a csendőr-örmeister igen jól értik a vallatást.

Hogya mondta ön? kérdé Derecskey Góllátot. Addig tartanak fogva, míg Piroskát előadja?

Igen.

Hogy adhatja elő, ha önt fogva tartjuk?

A képviselő ur megý érte.

Ne mókázzék velem! Persze, valamely haramiabrlangba szeretne küldeni, hogy boszúja hamarosan beteljen!

Ön okos ember, kellő óvattezkedésekkel közeledhetik ama házhoz, melyben Piroska van.

Tényleg Piroskához küldene? kérdé Derecskey kétkedéssel.

Hozzá.

(Folyt. köv.)

Olcsó ásványviz-forrás!

Mindenki csodálkozik, hogyan lehet ily olcsó árban ásványvizet kapni. Egy családi üveg (1 1/2 liter) szénsavdus alkalikus ásványviz

30 fillér.

Ha azt akarja, hogy egészsége tartós legyen, úgy fogyassza az „APOLLO” borvizet, mely borral, citromlével, málnaszörppel felséges ital és feleslegessé teszi a drága külföldi vizek használatát. Már csak azért is nélkülözhetetlen, mert üdit, gyógyít és olcsóbb a szódaviznél.

Kapható

TENGERICS és IGAZ
fűszerüzletében, Makón.

Kiadó föld.

Közel a városhoz szabad gyökérnek szép, tiszta és igen jó minőségű föld kiadó IRITZ MIKSÁNÁL.

Földeladás. Az Ó-szegedi levő szilágyi-féle 100 kishold szántóföld kisebb-nagyobb parcellákban természetesen vagy anélkül szabadkészből eladó. Értekezhetni lehet Diósszilágyi Jánossal és dr. Diósszilágyi József ügyvéddel.

Két fertály tanyaföld

(16 katasztrális hold) a Rákosi ut mentén, a 12-ik kilométerkő átellenében, gyümölcsös kerttel, igen jó tanyabázissal, szőlővel, jól megtrágyázott földek, szabadkészből eladó. Értekezhetni: KISS PÁL, Rákostanya 136. sz.

Házeladás. Csorba András örökös eladják a Munkási- és Zrinyi-utca szegletén, vagyis a lelei-ut mentén levő 3133. sz.

H A Z U K A T,

melyben van 2 utcai szoba, 2 konyha, üvegezett folyosó és egy jóforgalmu mészárszék. — Értekezhetni lehet CSORBA FERENCCEL, Szentannateca 12. ujszám alatt.

Elismert legjobb motorok!

Világhírű eredeti „Körting” Diesel motorok álló- és fekvő szerkezetben.

Szivógáz :: és benzínmotorok. :: Cséplőgarnitúrák benzín- és nyersolajlokomobillal. Benzines magánjárók.

Meglepető újdonság! Nyersolajmotorok keresztféjlesztéssel.

Gallert Ignác és Társa mérnöki iroda
Budapest, V. Koháry-utca 4. szám.
Saját érdekében körjeleni ajánlatot Legmesszebbmenő jóállás!
Kedvező fizetési feltételekkel

Vendéglő és házladás.

Az újvárosi állomás mellett újonnan épült HÁZ, melyben igen jó forgalmu VENDEGLŐ és nagy jövőjű

üzlethelyiség

is van (a ház 10 lakosztályból áll, pince, tekepálya és 800 négyszögöl parkirozható portával) családi ügyek miatt kedvező feltételek mellett jutányosan eladó, esetleg augusztus 15-től haszonbérbe kiadó.

Ugyancsak a Sirkert-utca 486. sz. alatti HÁZ, melyben több mint 40 év óta igen jó forgalmu

FÜSZERÜZLET

van trafikengedéllyel és pálinkafőzéssel, kövezett udvar szép nagy kerttel együtt örökáron szabadkézből eladó, esetleg 200 négyszögöl ezen portából eladó. Ugyanott épületek és élelítő készítéshez szükséges teknő, szaggató asztal és szárió van eladó.

Értekezhetni lehet:

Tamás Mihálylyal Apátfalván
és Ratkay Jánossal Makón,
Sirkert utca 486. sz. a.

Makulatur-papír

kiadóhivatalunkban jutányos áron kapható.

Tánc-tanfolyamot

rendezek, amely július hó 6-án veszi kezdetét. Tanítási idő a délutáni órákban. A tánc-tanítás a berlini táncművészeti akadémián elfogadott legjobb francia módszer alapján eszközölköztetik és főleg szemelől tartom a testnek estétikailag való kiképzését. Tanítom a régebbi táncok mellett a legújabb táncokat, mint pl.: Boston, Two-Step, (Tustep), Polka Rousset, Oan-Step, (Vanstep) és egyéb új táncokat. De legnagyobb figyelemmel vagyok a magyar táncok tanítása iránt, min pl.: Magyar szülő, sormagyar. Azonkívül tanítom a legszebb táncórészeket is. De külön nagy Tangó, Furlana és Me-Xis kurzust is tartok este 8-10-ig négyszer hetenkint. A táncoktatást Gr. Vay-utcai saját házámnál kizárólag e célra épült táncteremben eszközölöm. Beiratkozni ugyan itt lehet egész napon át.

Tánc-tanfolyamot

Nagybecsű pártfogásukat kérve maradok tisztelettel

Schwarz Miksa,
okl. tánc-tanító.

POÓR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makó

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szeplő, májfolt, arc- és kézvrösség és mindenféle bőrtisztatlanság ellen

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfijító szer.

Ára: Vilma krém 1 korona. Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfijító 1 korona. Ezen piperezerek több kiállításos érmekkel lettek kitüntetve.

Eladó ház és föld.

A Tisza-utca 2666. sz. (volt) Paprika-utca levő

háza,

mely hét kislánc telken van, áll a következőkből: 2 szoba, 1 konyha, 1 kamra, 1 istálló, 1 szin és még több gazdasági épülettel eladó. Ugyancsak az spátfalvai határban és a kákási kis járandóban levő

2 és fél köblös földem

örökáron szabadkézből eladó. Értekezhetni lehet a fenti szám alatt Baló Mariával.

Társaskocsi vállalat értesítése.

Értesítjük a tisztelt Maroson fürdőző közönséget, hogy e hó 28-án, azaz vasárnaptól kezdve a

társaskocsit a marosi fürdőhöz megindítjuk

és pedig a következő időszakban: Délelőtt 9 órakor, délután 3, 4, 5, 6, 7 órakor pontos indulással. A viteldij a marosi fürdőig, vagy vissza a főtérré

24 fillér.

Bérkocsi és kedvezményes bérletjegyek mindenkor kaphatók.

Tisztelettel

a Társas- és bérkocsi vállalat

Telefonszám 164.

Meghívó

a Zeitler Rudolf és társai gőzmalom és jéggyár részvénytársaságnak

1914. évi július hó 12-én délelőtt 11 órakor

Makón, a Makói Ipar- és Kereskedelmi Társulat üléstermében tartandó

első rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Egy jegyzőkönyvvezető és két részvényes választása a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság évi jelentéseinek tárgyalása, a számadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása és határozathozatal a nyereség felosztása iránt.
3. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.
4. Vezérigazgató lemondása és afeletti határozat.
5. A vezérigazgató lemondásának elfogadása esetében egy igazgatósági tagnak két évre való választása.
6. A felügyelő bizottságba négy rendes és egy póttagnak megválasztása.

Az alapszabályok 11. §-a értelmében azok a részvényesek, akik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, kötelesek részvényeiket 3 nappal a közgyűlés előtt a részvénytársaság pénztáránál a szelvényekkel együtt letétbe helyezni.

Makó, 1914. július hó 1-én.

Az igazgatóság.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség figyelmét felhívni az általam zománctól, majolikától és porcellánból készült

takarék-tűzhelyekre,

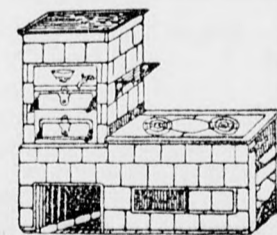
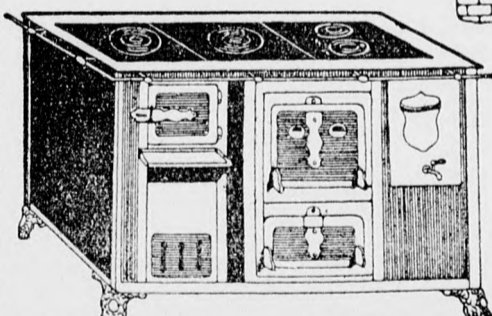
melyek különböző kivitelben nálam mindenkor készen kaphatók és műhelyemben bármikor megtekinthetők.

Rajzminával és költségvetéssel díjtalanul szolgálók vagy levélbeli megkeresésre vidékre is megyek. Szerkesztéseket egyszerű és díszes kivitelben készítek, mindennemű katosmunkát vállalom.

GUDLIN MÁTYÁS

épület- és műlakatos
Makó, Megyeház-u. 34.

Javításokat a legszakszerűbben és legpontosabban végzem.

A raktáron levő ékszerárut a legolcsóbb árban árusítom.

ÜZLET ÁTTELJEZÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy

óra- és ékszer-üzletemet

május 1-én Böhm-házból Ott Károly mellé, Kertész Aladár újonnan épített házába

HELYEZTEM ÁT.

Amidőn a legjobb és legpontosabb kiszolgálásról előre is biztosítom, a nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve,

kiváló tisztelettel

ZABLAHOVSZKY SÁNDOR

óras és ékszerész.

Első magyarországi sarkőgyár.

Nálam az összes márvány- és

granit sarkövek

25%-al olcsóbban kaphatók mint eddig voltak, mivel azokat újonnan berendezett gyáramban magam készítem.

Vasbeton sarköveket

6 személyre, 25 évi felelősség mellett 800 kor.-ért vállalom 3 évi törlesztésre, kamatmentesen.

GLÜCK LAJOS

Makó, Szegedi-utca, saját ház.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy Nagy István ur saját házában (Dessewffy-tér 7. szám alatt) levő

czipész üzletét

átvettem és azt a mai kor igényeinek megfelelően rendeztem be és ezáltal abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy minden e szakmába vágó munkákat a legkényesebb igényeknek megfelelően a legolcsóbban készíthetek. Együttal van szerencsém tudatni, hogy mindennemű férfi, női és gyermekcipőket raktáron tartok és azt olcsó áron árusítom.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, tisztelettel

BÁNSZKY TAMÁS.

Egy fiu tanulónak felvétetik.

FIGYELEM! Tisztelettel értesítem Makó város és vidéke tisztelt vevőközönségét, hogy az olcsóságáról elismert üzletemben megérkeztek dus választékban a legújabb

tavaszi és nyári ujdonságok

u. m.: kül- és belföldi gyapjuszövetek, crepanók, pongyola- és blouz-kelmék, francia delének és batisztok.

NAGY VALASZTÉK MOSÓÁRÚKBAN.

Raktáron tartok valódi gyapjossal ellátott paplanokat minden létező színekben, továbbá ágyterítők és függönyök, perzsa és nyitott szőnyegek minden kivitelben.

DUS VALASZTÉK

selyem kendők, selyem schálakból, ugyszintén blouz- és disz selymekből a minden e szakmába vágó cikkek.

Saját érdekében cselekszik, ha vásárlásait nálam teljesíti

Szíves pártfogását kéri, tisztelettel

FEUER ÁRMIN

a „MENYASSZONY“-hoz címzett rőfös- és divatárú üzlet (Dessewffy-tér) Püspökterület szívesben.

Ugyanott egy fiu tanulónak fizetéssel felvétetik.

SZEPLŐ, MÁJFOLT, MITESSER

és minden egyéb tisztáltsága az arc vagy kéznek rövid idő alatt elmúlik
a Csillag-crém

használatát által. 1 tégely ára 1 kor. Nem zsíros, nappal is használható. Szappan a bőrt fehériti és finomítja. 1 drb. 70 fill., 3 drb. 2 kor. CSILLAG-POUDER 3 SZINBEN, 1 DOBOZ 1 KORONA.

Hajhullás és hajkorpa ellen legjobb a POPPER féle H A J S Z E S Z. A hajgyökereket erősíti és a haj hullását meg- szünteti. Ára 1 és 2 korona.	A fogak épségben tartására és A S Z Á J tisztán tartására a P O P P E R -féle Menthol-szájvíz a leghatásosabb. 1 üveg 70 fillér.	Ősz haj fiatal színének vissza- adására a Popper féle H A J I F J I T Ó a legjobb. Nehány napi használat után a haj eredeti színét visszaadja. Ára 1 és 2 korona.
---	--	--

Kapható egyedül:
POPPER GYULA drogériájában Makó, Főtér.
TEJCRÉM Próba tégely tejerém
1 tégely ára 50 fillér. tejerém szappan
tejerém powder **20 fill.**

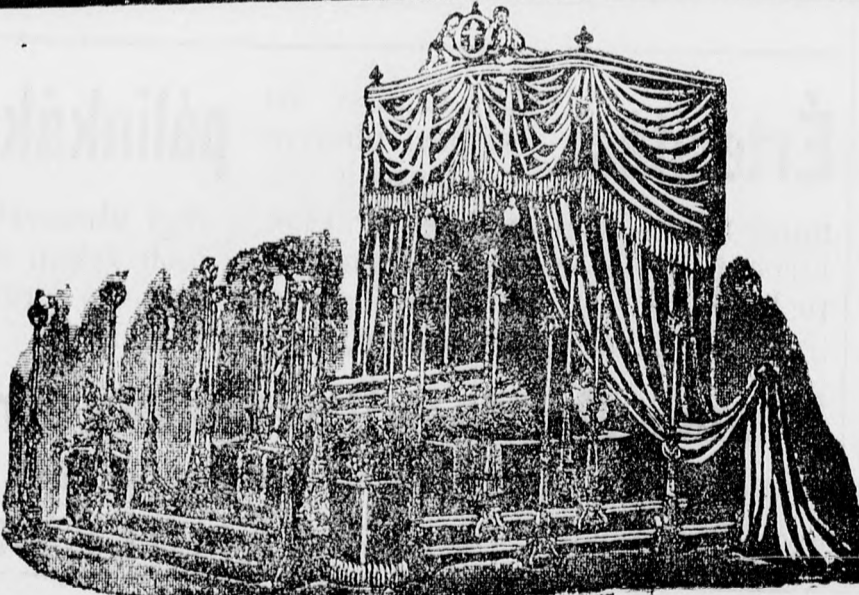
ÜZLET ÁTHERYEZÉS.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy
szabó üzletünket

a Makói Takarékpénztár épületéből a zöldpiacra (Endrei Márton üzlete mellé) helyeztük át hol raktáron tartunk bel- és külföldi szöveteket nagy választékban, Saját készítésű kész férfi és gyermekruhákat. Külön mértékosztály magyar és német szabóságra.

Vevőinket szolid és pontos kiszolgálásról biztositjuk. Teljes tisztelettel

Faludy Imréné és társa
férfi szabó.

ÉRTESEITÉS!

HORVÁTH NÁNDOR-féle

disztemetkezési vállalatot MAKÓN Szegedi-utca
:(GLÜCK-FÉLE HÁZBAN)

édes atyám megvette és annak vezetésével engem bizott meg.

Temetéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb pompa-diszosztályig pontos és megbízható kegyeletteljes kiszolgálással rendezek.

Hullaszállítás és exhumálást bárholon bárhová pontosan és legszolidabb árak mellett eszközölöm. Nagy választékban tartok raktáron különféle szí-

nezésű érc, tölgy, brillantin, köves, nikkel, selyem, bársony és selymezett brokáttal átvont, valamint minden színezett festésű fakoporsókat.

Kész szemfedők, halotti köntösök és sirkoszoru szallagok stb. Tölgyfa fejfák és jelző sirkeresztek.

Sirkoszoruk érc-, élő- és művirágokból 70 fillértől kezdve.

Diszgyászokcsijaimat és délszaki növénydiszítést teljesen díjtalanul bocsájtom a nagyérdemű gyászoló közönség rendelkezésére, ugyszintén ravatalozást díjtalanul végzem.

Céлом az, hogy a nagyérdemű közönséget meggyőzzem üzletem szakszerű és legszolidabb alapon val vezetéséről és ez által a nagyérdemű gyászoló közönség teljes bizalmát mindenkorra megnyerjem.

Magamat a n. é. közönség nagybecsű pártfogásába és jóindulatiába ajánlva, vagyok kiváló tisztelettel **MOLNÁR KÁROLY**

Temetések felvétele éjjel Andrássy-u. 4. sz. (ev. ref. ó-templom mellett.) a Horváth Nándor utóda cég vezetője.

Hogyan leszünk 100 esztendősek?

Válasz: Igyék naponta 2-3 palack

Szent István Dupla Malátasört.

Ez nemcsak a legélvezetesebb üdítő ital, de csodálatos gyógyhatása is van idegesség-, étvágyhiány-, vérszegénység-, álmatlanság- és gyomorbetegségeknél; igen ajánlatos lábbadozó betegeknek és szoptató nőknek is. o o
Ezen világhírű sört a Kőbányai Polgári Serfözde gyártja. Kapható kizárólag IRITZ SAMUEL özv. cégnél.

Rendkívüli feltűnést keltenek Pártos E. és Társa áruház

ujjonnan bevezetett áruai, eddig nem létezett olcsó árai.

Női himzett ingek	1 korona 98 fillér
Női háló kabátok	1 " 98 "
Női háló ingek	1 " 98 "
Női nadrágok schiffonból	1 " 98 "
Női nadrágok pargetből	1 " 98 "
Diszes párnák	1 " 98 "
Schiffon alsók	1 " 98 "

Bluzok, aljak, pongyolák, reform ruhák, kostümök, eány ruhák, leány és női felöltők, női kalapok eredeti párisi modellek.

Gyászárukban állandóan nagy választék!

Valódi szörme gallérok, muffok kizárólagos raktára.

Zeitler Rudof és társai gőzmalom és jéggyár részvénytársaság Makó.

Van szerencsénk a jégvásárló t. közönség szives tudomására hozni, hogy a jéggyártást és jégkihordást már megkezdtük és

KRISTÁLYTISZTA MŰJÉG

malmi irodánkban (36. telefonszám), megrendelhető. Kisebb mennyiségű jég a malomtelepen és városi lisztüzleteinkben kapható.

50 kilóig a jég ára 4 fillér, ezen fölül mennyiségnél 3 fill.

Ha sikeresen akar hirdetni, hirdessen

A „MAKÓIFÜGGETLEN UJSÁG“-ba.

Értesítés!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a „Próféta“ vendéglőben sok évi tisztességes működés után Csármán Sándorné eltávozott és helyébe KÖTELES BALINTOT alkalmaztam. Kérem a nagyérdemű közönség további pártfogását.

Teljes tisztelettel Iritz Sámuel özv.

Legjobb elsőrendű kőbányai sörök.

Eredeti gyári töltésű, leggondosabban tisztán fejtve kisebb és nagyobb mennyiségben Iritz Sámuel özv. kőbányai sörfőraktárában szerezhető be a legelőnyösebb árak mellett.

Igyon maga is
KAKUKFŰ KESERŰT!

Készíti: Rankovszky J. CŐDŐLŐ

A KAKUKFŰ GYOMORLIKÖR

nélkülözhetetlen ital gyomor-bántalmaknál.

Kapható mindenütt.

Makón főraktár:

Sándor Zsigmond
gyógyszertárban.

Értesítés! Az aratási és eséplési idényre palinkákat

minden minőségben, olcsó árakban a régi elismert jó hírnevű IRITZ cégnél a legmértányosabb árban szerezhető be. — Továbbá figyelemre méltó eredeti kőbányai gyári töltésű, legjobb minőségű

Kristály, Maláta és Duplamaláta sörök

szintén nálam szerezhető be a legolcsóbb árakban. Teljes tisztelettel IRITZ SAMUEL ÖZV.

JOHANN MARIA FARINA

GEGENÜBER DEM RUDOLFSPLATZ.

Ezen cég kiváló gyártmányai az egyedüli valódi kölniviz, kölniviz-szappan és puder minden jobb drogueriában, illatszertárban kaphatók.

Ügyeljünk a pontos címre: JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz.

Minden hasonlónevű utánzatot utasítsunk vissza.

Főraktár Makón: POPPER GYULA drogueriájában.

Magyarországi képviselő: Holzer Emil Zoltán Budapest, VIII.